

POLSKIE ROLNICTWO WNIOSKI I KIERUNKI ROZWOJU a działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich+

Daria Mularczyk-Mędza, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie

„10 lat innowacji: Przyszłość rolnictwa i obszarów wiejskich w województwie pomorskim”

02.10.2025 r, Gdańsk

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

Operacja dofinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
– Schemat II Pomocy Technicznej WPR 2023-2027 – Wsparcie operacji realizowanych w ramach KSOW+.

Materiał opracowany przez Darię Mularczyk-Mędza na rzecz operacji realizowanej przez Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu.
Instytucja Zarządzająca Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

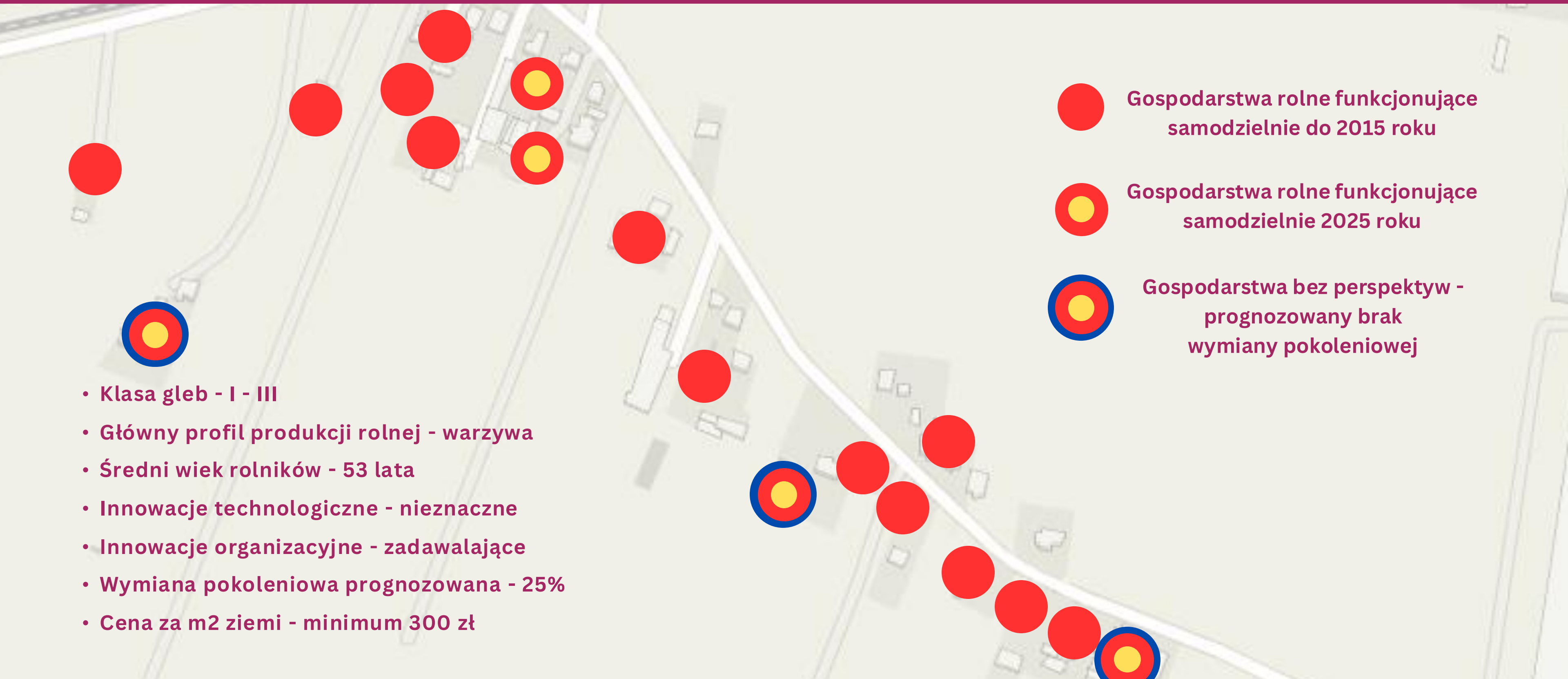
NAJWAŻNIEJSZE WYZWANIA POLSKIEGO ROLNICTWA

- Rozdrobniona struktura gospodarstw – duża liczba małych gospodarstw, trudności w konkutowaniu na rynkach globalnych.
- Zmiany demograficzne – starzenie się rolników, ograniczone zainteresowanie młodych prowadzeniem gospodarstw.
- Zmiany klimatyczne – susze, powodzie, coraz częstsze zjawiska ekstremalne.
- Wahania cen i niestabilność rynków rolnych – trudności w utrzymaniu stabilnych dochodów.
- Niedostateczna modernizacja części gospodarstw – ograniczony dostęp do nowoczesnych technologii i cyfryzacji.
- Wyzwania środowiskowe – konieczność równoważenia produkcji rolnej z ochroną gleby, wody i bioróżnorodności.
- Dobrostan zwierząt i choroby zakaźne – potrzeba zapewnienia wysokich standardów utrzymania zwierząt gospodarskich oraz przeciwdziałania chorobom, np. ASF, ptasiej grypie czy chorobom bydła.
- Logistyka i łańcuch dostaw – rosnące koszty transportu i magazynowania, potrzeba skracania łańcucha dostaw.

Studium przypadku - jak było, jak jest, a jak może być?

Podwarszawska wieś z niejasną przyszłością

**CZYM JEST
KSOW+
i czy może
zniwelować
problemy
polskiej
wsi?**

STRUKTURA KRAJOWEJ SIECI OBSZARÓW WIEJSKICH+

KSOW+ tworzą:

- instytucja zarządzająca (Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi);
- jednostka centralna (umiejscowiona w Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie);
- jednostki regionalne – 16 samorządów województw oraz 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego;
- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

KSOW++NARZĘDZIEM WSIERAJĄCYM ROLNICTWO I OBSZARY WIEJSKIE

Wspiera:

- Wdrażanie Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027, w tym poprzez działania informacyjne i promocyjne
- Wymianę informacji, wiedzy i doświadczeń oraz wzajemne uczenie się między podmiotami zaangażowanymi w rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich;
- Ludzi i organizacje w działaniach na rzecz podnoszenia konkurencyjności rolnictwa, wiejskich społeczności lokalnych oraz rozwoju obszarów wiejskich
- Partnerów we wspólnych działaniach
- Lokalne Grupy Działania, Grupy Operacyjne EPI oraz inne inicjatywy terytorialne
- Tworzenie sieci kontaktów i nawiązywanie współpracy w celu realizacji wspólnych działań
- System wiedzy i innowacji (AKIS)

Promuje:

- Projekty, inicjatywy i skuteczne rozwiązania służące rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich (tzw. dobre praktyki);
- Innowacyjne rozwiązania wprowadzone do praktyki i inspirujące pomysły wpływające na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich.

Informuje:

- O polityce rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich

KOMITET STERUJĄCY DS. KSOW+ORGANEM OPINIODAWCZO-DORADCZYM MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI W ZAKRESIE FUNKCJONOWANIA KSOW+

W skład Komitetu wchodzi przedstawiciele administracji publicznej, nauki, doradztwa rolniczego, partnerów KSOW+, organizacji pozarządowych, w tym organizacji społecznych i branżowych funkcjonujących w obszarze rolnictwa i obszarów wiejskich oraz partnerów społeczno-gospodarczych.

Zadania KS KSOW+:

- przedstawianie Ministrowi propozycji kierunków tematycznych działania KSOW+, które miałyby być realizowane w drodze operacji ujętych w planie operacyjnym;
- przyjmowanie sprawozdań z działalności Sieci, składanych przez jednostkę centralną;
- wydawanie rekomendacji dotyczących realizacji zadań KSOW+ na podstawie sprawozdań z działalności Sieci;
- umożliwienie wymiany wiedzy i doświadczeń między jednostkami wsparcia Sieci, partnerami KSOW+ i innymi podmiotami aktywnie działającymi na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa.

KIERUNKI TEMATYCZNE WYZNACZONE PRZEZ KOMITET STERUJĄCY DS. KSOW+

- Rozwój unijnych i krajowych systemów jakości żywności, strategię skutecznego wejścia na rynek z produktami rolnymi oraz poprawa sytuacji rolnika w łańcuchu dostaw;
- Rozwój pozarolniczych, w szczególności społeczno-edukacyjnych, funkcji gospodarstw rolnych w zakresie tworzenia i rozwijania gospodarstw: opiekuńczych, agroturystycznych, edukacyjnych oraz demonstracyjnych i oferowanych przez nich usług;
- Wsparcie Lokalnych Grup Działania oraz organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz aktywizacji, sieciowania, integracji i współpracy lokalnych społeczności;
- Sieciowanie doradców, przedstawicieli nauki, rolników i innych partnerów AKIS w obszarach tematycznych związanych z rolnictwem i rozwojem obszarów wiejskich;
- Innowacyjne rozwiązania;
- Długoterminowa wizja rozwoju obszarów wiejskich do 2040 w Polsce i Unii Europejskiej: monitorowanie sytuacji na obszarach wiejskich, diagnoza wyzwań, potrzeb oraz propozycja rozwiązań i działań;

KIERUNKI TEMATYCZNE WYZNACZONE PRZEZ KOMITET STERUJĄCY DS. KSOW+

- Transformacja energetyczna na obszarach wiejskich;
- Rozwój zrównoważonego rolnictwa;
- Poprawa dochodowości mieszkańców obszarów wiejskich z uwzględnieniem specyfiki danego regionu, w tym dywersyfikacja przychodów z działalności rolniczej i około rolniczej młodych rolników, poprzez realizację inwestycji współfinansowanych ze środków unijnych;
- Działania prośrodowiskowe i proklimatyczne z uwzględnieniem specyfiki gospodarstwa rolnego oraz obszarów wiejskich;
- Wsparcie pszczelarstwa;
- Wymiana pokoleniowa – wsparcie młodych rolników i młodych mieszkańców obszarów wiejskich;
- Wzmocnienie pozycji kobiet w rolnictwie i na obszarach wiejskich;
- Gromadzenie i upowszechnianie dobrych praktyk dotyczących rolnictwa i obszarów wiejskich;
- Bezpieczeństwo epizootyczne, zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych u zwierząt.

ROCZNE PLANY OPERACYJNE KSOW+

Na podstawie zaakceptowanego przez instytucję zarządzającą rocznego planu operacyjnego na dany rok, jednostki wsparcia sieci będą realizować operacje w ramach działań określonych w [Planie działania KSOW+](#).

Roczne plany operacyjne opracowywane są na podstawie operacji zgłaszanych przez jednostki wsparcia sieci do jednostki centralnej KSOW+. Jednostki wsparcia sieci opracowują operacje zgodnie z instrukcją określającą warunki zgłaszania propozycji operacji do planu operacyjnego opracowaną przez jednostkę centralną KSOW+, zaakceptowaną przez instytucję zarządzającą.

PROJEKTY GRUP OPERACYJNYCH EPI DROGĄ DO ROZWOJU ROLNICTWA

Plan Strategiczny Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oferuje polskim rolnikom, poza dobrze już znanymi mechanizmami finansowania swojej działalności oraz inwestycji rozwojowych, możliwość korzystania ze wsparcia w ramach [Interwencji 13.5. „Współpraca Grup Operacyjnych EPI”](#), w której przewidziano alokację na poziomie 168 950 000,00 EURO.

Dzięki tej interwencji możliwe jest finansowanie tworzenia Grup Operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa (GO EPI) oraz opracowanie i wdrożenie innowacyjnych projektów będących działalnością tych grup, z priorytetowym uwzględnieniem potrzeb rolników, łączące różnych partnerów dysponujących właściwą wiedzą z wzajemnie uzupełniających się dziedzin oraz oparte na interaktywnym i adaptacyjnym modelu innowacji.

GDZIE SZUKAĆ PRZYKŁADÓW INNOWACYJNYCH ROZWIĄZAŃ W ROLNICTWIE I NA OBSZARACH WIEJSKICH?

Chcesz wiedzieć więcej? Wejdź na
stronę internetową
<https://www.ksowplus.pl/>

Co możemy znaleźć na portalu KSOW+:

- <https://www.ksowplus.pl/o-ksow/biuletyny-ksow>
- <https://www.ksowplus.pl/#transfer-wiedzy-i-innowacje>
- <https://www.ksowplus.pl/#klimat-i-srodowisko>
- <https://www.ksowplus.pl/#rozwoj-obszarow-wiejskich>
- <https://www.ksowplus.pl/#wydarzenia>

**DZIĘKUJĘ
BARDZO
ZA UWAGĘ**

**DARIA MULARCZYK-MĘDZA
CENTRUM DORADZTWA ROLNICZEGO W BRWINOWIE**

